

N:o 16.

Ank. till Riksd. kansli den 20 febr. 1888, kl. 1 e. m.

Lagutskottets utlåtande i anledning af väckt motion om bestämmande af straff för uraktlåten vård om hundskap.

Från Andra Kammaren har lagutskottet fått emottaga en af herr N. Wallmark, med hvilken åtta andra ledamöter af kammaren instämt, inom nämnda kammare afgifven motion, n:o 79, hvori hufvudsakligen anföres:

Det vore en känd sak, att klagomål mångenstädes å landsbygden förspordes öfver den skada, som af lösa utelöpande hundar tillskyndades får, som ginge i bete, likasom ock att gällande lagbestämmelser icke lemnade egaren till hemdjuren erforderlig rättshjelp till skydd häremot. — I Norrland vore brukligt att om sommaren släppa fåren på bete utan särskild vård eller vallning dels på öar, dels i hägnader och dels i oinhägnad skogsmark. Under den tid fåren sålunda ginge i bete hände ofta, att de öfverföllos af hundar, hvilka jagade, skadade eller dödade dem. Den skada, som härigenom föröfvades, vore högst betydlig, särskildt den, som skedde af jagthundar. Hvarje år inträffade, isynnerhet vid allmänna landsvägar och i närheten af städer samt invid jagtmarker, der harjagt idkades, att större eller mindre antal får skadades eller dödades. — Nu gällande stadganden i fråga om skydd för hemdjur mot hundar innehölles i byggningsbalken kap. 22 §§ 6, 7 och 8, hvarjemte jagtstadgan i §§ 18 och 19 innefattade föreskrifter, hvilka medelbart kunde sägas angå detta ämne. — Den brist, som vid granskning af dessa bestämmelser genast fölle i ögonen, vore den, att det icke funnes egare af hund

vid bötespåföljd ålagdt att om hunden hålla sådan vård, att denne icke inkomme å annans egor, der hemdjur betade. En dylik föreskrift syntes dock vara af enklaste rättvisa påfordrad. Visserligen stadgade 6 § af 22 kap. byggningsbalken, att »okynnes hund, som biter folk eller få, bör ej lös vara». Men denna bestämmelse, utom det att den efter sin ordalydelse egde en allt för inskränkt tillämpning, lede derjemte af det felet att icke vara förenad med någon straffpåföljd för öfverträdelse; ty stadgandet i 24 kap. 9 § strafflagen, hvilket lagrum talade om uraktlåten vård af kreatur, vore icke tillämpligt i afseende å hundar. Lagstiftningens mening vore alltså visserligen, att hund, som jagade hemdjur, skulle af egaren hållas i sådan vård, att han icke kunde göra skada; men denna grundsats vore, särskildt i saknad af straffbestämmelse, icke på verksamt sätt genomförd. I stängselförordningen samt i ofvannämnda 9 § af 24 kap. strafflagen vore deremot bötespåföljd stadgad för den, som genom uraktlåten vård om kreatur vållade, att de olofligen inkomme på annans egor. Den jordegare, hvars fårkreatur inkommit på grannens egor, vore alltså förfallen till böter, äfven om ingen skada uppkomme; men om deremot grannens hundar huserade på hans betesmarker, så finge han låta sig deråt nöja, trots all den fara för skadegörelse samt det besvär med tillsyn och vakt om kreaturen, som detta medförde. Sådant kunde icke vara rättvist, lika visst som det, jemlikt 22 kap. 6 § byggningsbalken, strede mot lagstiftarens verkliga mening.

På sålunda anförda skäl föreslår motionären, att Riksdagen ville för sin del besluta en lagbestämmelse af innehåll, att en hvar, som genom uraktlåten vård af hundkreatur vållar, att detsamma inkommer å andras egor, hvarest hemdjur beta, gör sig förfallen till böter intill femtio kronor.

De af motionären åberopade lagrum hafva i de delar, hvilka ega tillämpning på de i motionen afsedda förhållanden, följande lydelse:

22 kap. byggningsbalken.

6 §: — — — Okynnes hund, som biter folk eller få, bör ej lös vara.

7 §: Dräper få annans få, som ej ätas kan; betale egaren hälften af dess värde, som dräpet blef. Kan det ätas, gälde fjerdung, och det döda tage han, som det förr egde. Nu varder få sargadt af få; betale halfva läkeslön och halfva skadan. Är få vant att skada göra, och vet det egaren, eller är han derom varnad; gälde dubbelt mer än sagdt är. Samma lag vare om hund, som få biter eller sargar. Gör hund skada tredje gången; betale dess egare som sagdt är, och döde hunden.

8 §: Hund, eller annat djur, som vildt varder, skall egaren strax instänga eller döda, då han det veta får. Gör han det ej; böte tio daler. Sker skada; gælde ock den åter. — — —

Jagtstadgan den 21 oktober 1864.

18 §: Lös hund må ej medtagas eller insläppas i annans hägnade jagtpark eller djurgård. Sker det, vare hunden förverkad.

Löper jagthund eljest lös å annans än sin egares mark, der vildbråd finnes, hafve den, som jagträtt der eger, våld att hunden upptaga; dock åligge honom att derom ofördröjligen tillsäga egaren eller, derest denne ej är känd, låta kungöra i närmaste kyrkor. Vill egaren återfå hunden, löse den med 5 rdr eller, om det oftare sker, med 10 rdr jemte ersättning hvarje gång för hundens föda och öfriga kostnader. Har egaren ej utlöst hunden inom åtta dagar efter erhållen tillsägelse om dess upptagande eller inom natt och år från det kungörelse derom i kyrka blifvit uppläst, då vare hunden förverkad och tillfalle upptagaren.

19 §: Jagthund, som under tiden från och med den 16 mars till och med den 10 augusti i andra fall, än i 17 § säges, anträffas lös i skog eller hagmark, der vildbråd finnes, må af hvem som helst upptagas, men bör, på sätt i näst föregående § är stadgadt, hembjudas egaren till inlösen; och vare lösen hvarje gång sådant sker 5 rdr utom ersättning för föda och kostnader. Varder hunden ej utlöst inom ofvan sagda tid efter tillsägelse eller kungörande i kyrka, vare densamma till upptagaren förverkad.

Erfarenheten lär icke blott i Norrland utan äfven i andra delar af riket hafva gifvit vid handen, att de anförda bestämmelserna icke innefatta tillräckligt skydd mot skada, som föröfvas af hundar. De i jagtstadgan meddelade föreskrifter afse endast att skydda jagten och hafva således ej någon omedelbar betydelse för den nu föreliggande frågan. Det egentliga skyddet mot skada af omförmälda beskaffenhet, som innefattas i nu gällande bestämmelser, torde väl ligga i den hemdjurens egare tillkommande rätt till ersättning för skedd skada. Men detta skydd förringas i ganska väsentlig grad genom de betydande svårigheter, som i de flesta fall möta mot åstadkommande af bevisning derom, att skadan föröfvats af ett viss egare tillhörigt hundskap.

Redan lagkomitén hade fäst sin uppmärksamhet vid detta förhållande och i sitt förslag till byggningsbalk, 11 kap. 21 §, infört en så lydande föreskrift: »Hund, som biter folk eller få, må ej lös vara: finnes den utom ägarens gård; då hafve hvilken som helst våld att den döda»;

och innehöll 22 § i samma kapitel: »Göres skada af sådant djur, som i 21 § omtalas; då skall ägaren skadan fullt gälda».

Att, såsom i motionen föreslagits, stadga böter för egare till hund, som genom uraktlåten vård från egarens sida inkommit å annans betesmark, kan synas väl strängt för det fall, att hund, som icke förut visat sig farlig för hemdjur, endast uppehåller sig på ett område, der hemdjur gå i bete, utan att tillfoga dessa någon skada.

Det har därför synts utskottet betänkligt att tillstyrka bifall till motionärens förslag, sådant detsamma nu föreligger. Då emellertid utskottet, lika med motionären, finner önskligt, att någon åtgärd vidtages för att råda bot på de af motionären påpekade missförhållanden, hvarvid bland annat synes kunna meddelas föreskrift, att egare till hund, som gjort skada å annans hemdjur, skall vara skyldig att ersätta skadan till dennas fulla belopp, får utskottet hemställa,

att Riksdagen ville, i anledning af förevarande motion, i skrifvelse anhålla, att Kongl. Maj:t tacktes låta utarbeta och för Riksdagen framlägga förslag till förändrade lagbestämmelser i syfte att bereda verksamt skydd för hemdjur mot skada af hundkreatur.

Stockholm den 20 februari 1888.

På lagutskottets vägnar:

C. A. SJÖCRONA.

Reservationer

af herrar *Sjöcrona, Fröberg, greve Wachtmeister och Huss.*
